

Astigarragako Petritegi eta Lizeaga sagardotegiek usadio zahar bat berreskuratu nahi dute, gure historia berregin eta jendartearen ezagutzera emateko. Proiektu honetan Petritegi eta Lizeagarekin Pasaiaiko Albaola Faktoriak hartzen du parte. Proiektu honen ardatz nagusia sagarra jo, muztioa idi parearen laguntzaz karreto-barriketan Urumea ibaira jaitsi eta gabarraren bidez Donostiara eramatea da. Garai hartan ala eta gabarretan (merkantziak garraiatzeko ibai-ontzia) eramaten zituzten zukua edota sagardoa barrikatan. Orain, proiektu hau aurrera eramateko ala bat egin dute eta ibaian egindako probak ondo gainditu dituzte.

Donostian, garai batean, dolare sagardotegietan ekoizti eta bertara garraiatutako sagardoa

portura edo hiriko sagardotegietara zuzentzen zen, bertako taberna-sagardotegietan kontsumitu edo itsasora eramateko. Kasu honetan, aldiz, ibaian zehar jaitsiko duten sagardo eta muztioa jendeari eskainiko zaio dastatzeko. Honekin landa ingurunea, itsasoa eta Donostia lotu nahi dituzte, antzina bezala.

Ez dago oso atzera joan beharrik ohitura honen berri izateko. Egindako lanari esker eskuratu diren agiriak diotenaren arabera, ez dira hainbeste urte sagardoa Donostian zeuden taberna-sagardotegi ugarietara erosten zela inguruko dolareetatik, horien artean Petritegi eta Lizeagatik. Horretarako, gaur egun erre-

ptideek duten garrantzia zuten orduan ibaiek.

Hurrengo urtean Donostia Europako kultur hiriburua izanik, pasarte honen erreproduktzioa DSS2016EU proiektuaren parte izatea proposatu dute bul-tzatzaileek, bai bertako jendea bai bisitariak gure historia, sagardo eta kulturarekin aberastu daitezten. Horren harira, ekimen hau "San Joan" galeoiaren proiektuarekin lotzea da asmoa, jakinekota baita sagardo upel ugari izaten zela galeoiaren eta garraio mota hau erabili ohi zela sagardoa Donostiara eramateko, gero bertako portura edo Pasaia zuzentzeko.

Alta, 2016. urtea ez da helburu bakarra; behin azpiegitura guztia martxan jarrita, jendeari esperientzia berri bat bizitzeko aukera eman nahi zaio, historia bereganatu eta sagardoarekin gozatuz jarraitzeko, proiektua etorkizunean luzatuz. Egitasmo hau egia bihurtzeko bidelagunak beharrezkoak dira, eta horregatik erakunde, elkarte, sagar-

dogile eta beste hainbat eragile-
ren elkarlana ezinbestekoa da,
denen artean proiektuari izaera
egokia emateko.

HISTORIA HANDIKOAK

Petritegi eta Lizeaga lotura historiko handikoa sagardotegiak dira, Astigarraga eta Donostiako Altza auzoan kokatuak (kalekuagatik biak Astigarragako izendatzen badira ere). Idatzi zaharrek esaten dutenaren arabera, 1500. urtearen aurretik dolare-sagardotegi moduan eraikitako bi baserri dira, Agiriek XV. mendean bazirela adierazten badute ere, litekeena da askoz ere lehenagokoak izatea.

Petritegi sagardotegiak nagusia Pedro Martinez de Igeldo izan zen eta Lizeaga sagardotegiakoa, berriz, Juan Sanchez de Araiz, biak Donostian bizi zirenak. Bi sagardotegiak maiorazkoenak izan ziren eta beti izan zuten sagardogintza lanbide. Kontuan izan beharra dago XV. mendean sagardo kopuru handiak ekoizteko sagardotegiak izan zirela hauek, gizarte industrial oso indartsu bati edaten eman behar ziotenak. Ekoizpen honen parte handi bat Urumean barrena garraiatu, eta Donostia eta beste hainbat puntutan saltzen zen.

Bestalde, sagardotegian bertan ere kontsumitzen zen sagardoa eta kantitate handiko salmentak egiten ziren, agiritan ikusi daitekeenez. Bi sagardotegi hauek bere ohiturarekin jarraitu dute, ekoizpen eta salmentari dagokienez.

URUMEA, SAGARDOAREN IBAIA

Ala eta gabarretan ibaitik garraiatzen ziren zukua eta sagardoa Donostiara.

Proiektu honen ardatz nagusia sagarra jo, muztioa ldi, parearen laguntzaz karreto-barriketan Urumea ibaira jaitsi eta gabarraren bidez Donostiara eramatea da.

URUMEA, SAGARDOAREN IBAIA

sagardoarenibaia.com
sagardoarenibaia@gmail.com

PETRITEGI SAGARDOTEGIA

Petritegi Baseria.
Petritegi Bidea 20115
ASTIGARRAGA
Kontaktua: Ainara Otaño
943 457 188 / 687 477 735

LIZEAGA SAGARDOTEGIA

Gartziategi Baseria 20115
ASTIGARRAGA
Kontaktua: Gabriel Lizeaga
943 468 290 / 667 549 090

Euskal Herriko historian sagardoak milaka urte baditu ere, XV. mendea da benetan garrantzitsua, gizarte industrializatu oso aurreratua baitzen ordukoa, itsasoari eta horrekin loturiko lanbideei begira bizi zena. Gi-zarte industrial honen edari ia

bakarra sagardoa zen eta Lizeaga eta Petritegi bezalako milaka dolare-sagardotegi eraiki ziren Euskal Herrian zehar eskaerari aurre egiteko. Ondorenean izandako gainbeherak izanda ere, Petritegi eta Lizeaga sagardotegiek sagardoa ekoizten jarraitu

dute gaur egun direna izatea lortu duten arte.

Bi sagardotegien kokalekua garrantzi handikoa izan da historian zehar, landa ingurunean, sagastiz inguratutik eta ibatik oso getu. Horrek sagardoa Donostiara garraiatzea asko

errazten zuen. Biek izan zuten antzina portua, produktuak gabarretan zamatzeko. Proiektu honi esker, Gartziategiko portua berreskuratu egingo da.

Urte askotan zehar bain ahaztuta izan den historia berreskuratzeari ekin zaio, gaur egun

nahiz etorkizunean ardatzak eraikitze garrantzitsua baita. Erabat desagertutako garraiobide eta kontsumo mota hau ezagutaraztea da proiektu honen helburua, landa inguruneak berribildura, dolare-sagardotegitik taberna-sagardotegira.

Urte askotan erabili den garraiobidea berreskuratu

Petritegi eta Lizeaga sagardotegiek ahalegin handia egin dute gure historia berreskuratzeko materiala biltzen eta lantzen, bidean sagardoaren historia zabaleko elementu eta datu asko aurkituz. Horren guztiaren balioa agerian jarri eta jendeari ezagutarazten saiatuko dira orain, denboran oso atzera joan beharrik ez badago ere, nahiko ahaztuta gelditu baita sagardoaren urrezko aro hura.

"Urumea, Sagardoaren Ibaia" izena duen proiektu honek antzina historia berreskuratu eta sagardoak izan zuten garrantzia azpimarratu nahi du, bizimodu bat azaldu eta urte askotan erabili den garraiobide bat berreskuratu. Jendearentzat informazio iturri, baina aldi berean gozagarri izango den esperientzia bat proposatzen du, ibilbidearen puntu desberdinetan biziko dena.

Hori guztia produktu baten bueltan, alegia sagardoaren inguruan, gauzatzeak ukitu berezia ematen dio, esperientzia historiko batean hasi eta jendeak muztioa, sagardoa eta honekin lotura duten produktu gehiago dastatzen bukatuko baitu, esperientzia gastronomiko batean.

Proiektu hau bi enpresen artean gauzatzen ari badira ere, garrantzitsua iruditzen zaie beste hainbat eragilerekin elkarlanean aritzea. Astigarragako herria eta Donostiako hiria lotzen ditu proiektuak eta bien eskaintza turistikorako aberasgarria izango dela uste dute antolatzaileek, beren historiaren zati bat azalera-tzen baita. Bi sagardotegiok sagardoaren garraioan oinarritu dute proiektua, baina ibaiak zuen garrantzia azpimarratuz.

Sagardoaz harago, garraiobide handia izan zen Urumea ibai garai batean, hasi Donostiatik eta Astigaragaraino, baita Hernaniko porturaino ere. Hori guztia aztertu eta jendeari ezagutaraztea interesgarria izan liteke.

Egin txotx,
eraso sexistarik gabeko
Hernaniren alde!

Gure herriaz gozatzeko
aukera zabala!

www.hernaniturismoa.com
bisita gaitzazue!

Hernaniko Udala

Ondo pasa
Hernanin!!